

15. WSKAZANIE TRUDNOŚCI I LUK WE WSPÓLCZESNEJ WIEDZY NA JAKIE NAPOTKANO OPRACOWUJĄC RAPORT

Przy opracowywaniu raportu oddziaływania na środowisko przyrodnicze, w celu zminimalizowania błędów w prognozach i ocenach, oparto się na istniejących materiałach archiwizowanych, przeprowadzono bezpośrednie prace terenowe, a w szczególności wykorzystano wyniki rocznego, przedrealizacyjnego monitoringu ptaków oraz nietoperzy, wykorzystujących tereny w rejonie przedsięwzięcia. Zebranie danych z materiałów archiwalnych, popartych badaniami terenowymi, pozwoliło na przeprowadzenie charakterystyk środowiska oraz wykrycie uwarunkowań występujących w rejonie inwestycji. Informacje te okazały się wystarczające do sformułowania optymalnych prognoz i ocen dla elementów środowiska i w związku z tym w odniesieniu do środowiska przyrodniczego jedyną trudność dotyczyła zwierząt, mianowicie: awifauny oraz nietoperzy.

Trudność w ocenie potencjalnego zagrożenia elektrowni wiatrowych dotycząca ptaków wiąże się z faktem, iż wyniki oddziaływania pochodzące z badań prowadzonych w innych krajach na terenie Europy oraz Stanów Zjednoczonych znacznie się różnią w zależności od lokalizacji farmy wiatrowej, a ponadto mogą być odmienne dla każdego gatunku (każdy gatunek ptaka może inaczej reagować na funkcjonowanie turbin w krajobrazie). Stwarza to sytuację, w której prognozowanie i ocena oddziaływania na ptaki jest bardzo utrudniona.

Oszacowanie zagrożenia dla ptaków oraz nietoperzy ma charakter potencjalny, poparty istniejącymi materiałami z innych farm wiatrowych, dostępnymi obecnie metodykami szacowania zagrożenia oraz wynikami badań dotyczących zachowania poszczególnych gatunków. Mimo to, ocena pozwala przedstawić jedynie z możliwie dużym prawdopodobieństwem ewentualne zagrożenie, które może się różnić od faktycznego, jakie wystąpi po uruchomieniu zespołu elektrowni. W przypadku wpływu elektrowni wiatrowych na ptaki oraz nietoperze trudność prognozowania związana jest przede wszystkim z faktem, iż wyniki monitoringu przedrealizacyjnego oraz przedstawionych w nim prognoz i ocen wstępnych, bazują w dużym stopniu na ocenach statystycznych o znacznym poziomie uśrednienia. Same terenowe badania monitoringowe odznaczają się błędem nie do uniknięcia, wynikającym z praw ekologii populacji. Poza tym szacowanie wpływu na ptaki i nietoperze elektrowni wiatrowych obejmuje wiele czynników, z których wciąż szereg jest przedmiotem ciągłych badań. Dlatego też dla tego rodzaju przedsięwzięcia konieczne jest wdrożenie porealizacyjnego monitoringu ptaków oraz nietoperzy, zwłaszcza w celach porównawczych przeprowadzonych w raporcie prognoz.

Analiza wpływu wizualnego elektrowni wiatrowych na krajobraz, mimo stosowania wytycznych i metodyk powszechnie wykorzystywanych w praktyce krajowej i zagranicznej, wciąż pozostaje prognozowaniem o znacznym stopniu subiektywności. Wskazać tu należy przede wszystkim brak wskaźników, które w sposób jednoznaczny pozwalałyby ocenić stopień ingerencji w naturalny i kulturowy krajobraz. Oddziaływanie na wizualno-estetyczne walory krajobrazowe jest tym samym ostatecznie zagadnieniem niemierzalnym, a jego ocena jest w znacznym stopniu subiektywna, uzależniona od osobistych preferencji obserwatorów (mieszkańców, podróżnych, turystów itp.). Wpływ ten uzależniony jest w dużej mierze od aktualnych walorów krajobrazowych, zwłaszcza od występowania elementów pozytywnie wzbogacających krajobraz, a także obiektów będących dziełem człowieka. Poza tym percepcja krajobrazu zmienionego przez inwestycję może być przez różnych odbiorców widziana zarówno w sposób pozytywny jak i negatywny. Mimo to autorzy raportu, w celu zoptymalizowania i zobiektywizowania potencjalnego oddziaływania, wykorzystali metodyki wykorzystywane w ocenach wpływu farm wiatrowych (również w innych krajach) oraz

wymogi, zalecenia lub oczekiwania wynikające z różnych dokumentów krajowych i regionalnych.

Jedną z trudności jakie napotkano podczas opracowywania raportu był brak jednoznacznych danych technicznych dotyczących planowanego przedsięwzięcia, a zwłaszcza jednoznacznego wyboru przez inwestora typu elektrowni (również producenta). Wiązało się to z przyjęciem do ocen, również do obliczeń, pewnych założeń technicznych, które mogą się różnić od ostatecznie zrealizowanych. Tym samym wyniki ocen (głównie wymagających danych obliczeniowych, jak analiza hałasu) obciążone są pewnym stopniem niepewności. Istotne w tym przypadku jest, że przyjęto założenia techniczne inwestycji określane jako najbardziej niekorzystne dla środowiska, jak np. maksymalna możliwa wysokość elektrowni czy maksymalna moc, co w konsekwencji zmniejsza możliwe błędy związane z niedoszacowaniem oddziaływania. Należy jednocześnie stwierdzić, że nierzadko z bardzo długim okresem trwania procedury oceny oddziaływania na środowisko (nawet kilka lat), nie można obligować inwestora do wyboru jednego określonego typu elektrowni na tym etapie. Mogłoby się bowiem okazać, że w okresie możliwego rozpoczęcia prac budowlanych na rynku dostępne są nowe typy turbin wiatrowych, cechujące się korzystniejszymi parametrami dla środowiska (np. mniejszą emisją hałasu).

Ewentualne dodatkowe trudności (np.: błędy oszacowania prognoz, ograniczenia oprogramowania komputerowego użytego w analizach) jakie mogły pojawić się w trakcie procesu prognozowania i oceniania zostały przedstawione w stosownych podrozdziałach dotyczących oceny oddziaływania na środowisko – patrz: rozdział 7.